

A cultura Africana

Do 7 de febreiro
ao 19 de marzo de 2020

.....

Verbum Casa das Palabras

CONCELLO
DE VIGO

A cultura Africana

Introducción

A exposición “A cultura Africana” é o desexo de presentar o continente africano con todas as súas riquezas e valores. África árida e luxuriante, relixiosa e animista, vermella e verde, fermosa e sórdida, poboada e desértica.

Esta África chea de contrastes quere compartir uns tesouros históricos, culturais e humanos que son parte do patrimonio da humanidade.

África, a gran descoñecida, móstrase á cidadanía para ofrecer a diversidade e a riqueza das súas culturas e a súa autenticidade, a través do achegamento respectuoso á súa artesanía, relixión, arte, etc., para descubrir unha sociedade con múltiples contrastes, para coñecer mellor a realidade dun pobo, reducir as distancias e compartir a esencia dunha cultura.

Benvidos e benvidas!

Xeografía

Parece mentira que o continente africano tan descoñecido estea a tan só trece quilómetros do vello continente chamado Europa. Cunha superficie de 30.221.535 de quilómetros cadrados, África é tres veces Europa e sesenta veces España. Pegado ao ex río de Ouro dos españois na parte do Sáhara occidental, moitos africanos non entenden por que o seu continente é tan descoñecido. Reflexionando un pouco algúns achácanos á dificultade de acceder ás súas rexións afastadas do mar e á de atravesar o deserto do Sáhara.

Cunha poboación moi xoven, África supera os 1.000.000.000 de habitantes, cunha densidade de 33 habitantes por quilómetro cadrado.

A vida en África está pendente da chuvia que desgraciadamente deixou de caer. O Ecuador divide o continente en dúas partes e fai que a calor case eternamente con él. Algunhas rexións sálvanse da temperatura alta, debido á altitude do seu terreo. En África atópase o deserto máis extenso do mundo: “O Sáhara”: o río máis longo do mundo, o Nilo-kagera, cos seus case 6.675 quilómetros; montes de neves perpetuas como o Kilimanxaro e o Kenya.

África é un continente potencialmente moi rico, particularmente en minerais. Ten xacementos de ferro interminables, abundan os diamantes, o ouro, fosfatos, cromo, manganeso, cobalto e moitos máis minerais. Na área agrícola, África sobresa na produción de cacao, de trigo, de cacahuetes, de sorgo, de café, etc.

Historia

O nome de África pérdese como a súa historia nas orixes da humanidade pola sinxela razón de que sempre faltaron fontes e documentos escritos. Por esta razón non é doado escribir a súa historia. O nome de África é revelador neste senso. Cando Roma decapita a Cartago, esta foi unha terra sometida. Unha provincia foi nomeada África (do nome dos Afri, cuxa entidade é pouco coñecida), estaba ao norte da actual Tunisia. Despois da extensión do control romano sobre o Magreb, César creou unha África nova ao oeste da primeira África, chamada Vetus e as dúas provincias uníronse para formar a que foi África do alto imperio, chamada Proconsularis para significar o seu tipo de administración, que cubrirla aproximadamente Tunisia, unha pequena parte de Arxelia oriental e a Tripolitana.

O Islam herdou a palabra e o censo cunha noción máis aberta “Ifriqiya”, co mesmo núcleo. Libia designado continente co Nilo como límite, e os antergos chamaron aos libios: *Conxunto de pobo Africano “branco”, Exipto excluído*. As persoas de cor escura eran etíopes incluíndo todos os demais, aos que pexorativamente chamaron: “Negros/as”. A conquista árabe-islámica transformou toda a zona cara o século VII, e deulle una fisionomía histórica, que constituiría un fenómeno importante na historia do continente. A migración e a mestura dos pobos permitiron descubrir os restos humanoides mais antigos ata o de agora coñecidos. As pinturas rupestres atopadas en moitas rexións avalan a idea de que África é “O Berce da Humanidade”.

Antes da época de ouro da África negra, xurdiron os grandes reinos e imperios africanos. Debemos lembrar que moito antes o deserto máis extenso do mundo estaba moi verde, ata que uns cambios climáticos desastrosos devastaron o espazo.

Despois, o Sáhara volveu a reverdecer antes de quedar definitivamente desértico. Isto último permitiu que o Nilo adquirise un protagonismo económico que permitiu á aristocracia Exipcia, que era negra, ser o que é hoxe, o Exipto dos Faraóns.

Durante trescentos anos África sufriu a barbarie máis terrible da historia dos seres humanos, a escravitude (século XVI).

Cómpre lembrar que foi despois da conferencia de Berlín (1884-1885) cando os europeos repartiron definitivamente os países africanos enganándoos cunha posible descolonización e independencia que, a meirande parte deles, aínda seguen a agardar.

Exposición

Durante séculos a diversidade e a calidade da artesanía africana foron descoñecidas no mundo en xeral. Hoxe o descoñecemento crece para moitos, debido á súa pertenza ao mundo dos tesouros segredos que hai que descubrir.

“A cultura Africana” pretende amosar aspectos moi importantes na vida da cultura de África, a través de instrumentos rituais, obxectos de culto, como as máscaras que se diferencian polas súas formas, as súas dimensións, e o material de fabricación. Existen máscaras de trazos aterradores, naturalistas, de animais etc., as máis coñecidas son as máscaras Dógon. Cando un bailarín usa una máscara pode transformarse na súa esencia, con poderes sobrenaturais.

Os personaxes máis importantes na sociedade Africana soen representarse polas estatuas. A figura do anthergo máis común destas: reis, guerreiros, notables figuras culturais, representan una asociación determinada que ten certos ritos. As estatuas reais de Kuba (R.D.Congo) as Makonde de Tanzania, Mozambique, as Oni dos Ifé, as Yoruba (Nixeria) etc. A maioría están feitas de madeira, de arxila, de metal, inclusive de marfil.

A estatua máis antiga do mundo atópase en África, no museo do Cairo. É o sarcófago de Tutankamon. Nesta mítica terra onde gran parte da humanidade permanece eterna: papiros, pirámides esfinxe, vasos canopos, cadeira de trono, etc., recórdannolo.

Existe tamén artesanía doméstica, da que se fabrican utensilios domésticos baseados no que a natureza ofrece: teas de algodón, coiros, cabazas decoradas e de formas diferentes, xogos como o das sementes chamado “wori”, tallos...

Todo xira ao redor do ser humano: as cores, os vestidos e as súas diferentes formas, os colares de esposas, de adolescentes, de guerreiros, diademas de recen casadas, etc. que desvelan a identidade de quen as leva.

Moitos obxectos están relacionados con poderes particulares que inflúen sobre o que os leva: os amuletos da sorte, pezas de adiviñación, o escaravello sagrado, etc. Existe tamén a “maxia negra” que reside no espírito da estatua que non é divindade. Isto, que pode ter un fin daniño mediante certos rituais, pódese usar tamén para un bo propósito e transformarse nunha “boa menciña”.

A figura relixiosa está presente, xente que loitou durante toda a súa vida pola expansión do Islam e contra a ocupación do seu país polo colonizador (Qadriya, Layen, Tidjanía, Muridismo).

Variedades de instrumentos musicais de grupos diferentes son de importancia capital para o africano; existen de percusión, de corda, de membrana, de vento. Tócanse cun toque de clase artístico: djembés, frauta, kora, pandeireta, xilófono, sanza, cabaza como instrumento de resonancia e moitos máis.

Moitas veces en África son os propios nenos os que se fabrican os seus xoguetes cuns medios moi sinxelos.

A fantasía déixase ver nuns cadros de area que reflicten a vida cotiá da sociedade Africana.

Conclusión

Coa mostra “A cultura Africana”, quérese compartir a riqueza cultural dun pobo, a súa permanente ambigüidade que é a imaxe da súa verdadeira vida. Ao mesmo tempo, preténdese que a arte africana non se vexa só dende una concepción occidental; por iso é preciso aplicar aquel consello de amigo africano que di “non se pode xulgar cunha mentalidade occidental, una creación africana”.

Por último, resaltar a importancia que ten dar a coñecer o continente africano, para descubrir modelos de vida, de pensamentos e de acción, de gran ensinanza.

Ibrahima Niang
Coordinador da exposición

A cultura Africana

Verbum Casa das Palabras

Avenida de Samil, 17. Vigo

Do 7 de febreiro ao 19 de marzo de 2020

De martes a venres: de 17.00 a 20.00h

Sábados, domingos e festivos: de 12.00 a 14.00h

Pechado todos os luns

Visitas guiadas:

Visitas escolares:

Destinatarios: Educación Primaria

Datas: do 11 de febreiro ao 18 de marzo | os martes, mércores e xoves (laborais)

Horario de inicio das visitas guiadas: 10:30h e 12:00h

Gratuítas. Duración estimada de 50 min.

Grupos: máximo de 50 alumnos/as por visita.

Cómpre realizar reserva previa.

De martes a venres (laborais) de 10:00 a 14:00 e de 17:00 a 20:00h.

Tfnos: 986 240 130 | 619 948 920

Mail: reservas.aprmvigo@gmail.com

Visitas presenciais:

Martes a venres (laborais) ás 18:00h (non precisan reserva previa, aforo limitado a 50 persoas por estricta orde de chegada)

VG 68-2020

REDE DE MUSEOS
CONCELLO DE VIGO
Verbum Casa das Palabras

CONCELLO
DE VIGO

